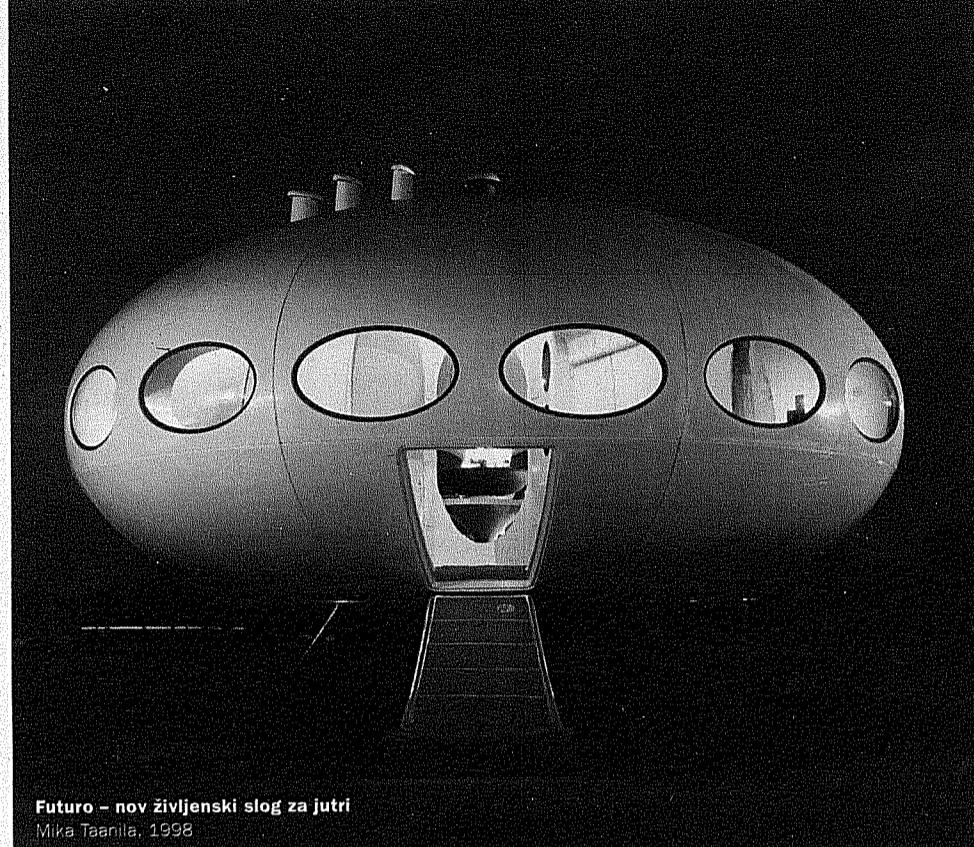

mika taanila

Futuro – nov življenjski slog za jutri

Mika Taanila, 1998

Zadnji Kino-integral letošnje kinotečne sezone bo predstavil tri filme helsinškega režiserja Mike Taanila, čigar ustvarjanje se suče okrog futurističnih idej, utopij moderne znanosti, posledic tehnološkega napredka in umetnih okolij. Čeprav bi tematsko gledano večino njegovih kratkih in srednjemetažnih filmov lahko opredelili za dokumentarce, se po vizualni plati močno ločijo in izstopajo iz večine znanih dokumentarnih praks in kanonov. Taanila svoje saj-ni-res-pa-je zgodbe praviloma pripoveduje v hipnotičnem, barvitem, eksplozivnem ritmu, podajanje informacij prepleta z melodramatičnimi vložki, redno operira z najdenim slikovnim in zvočnim gradivom (*found footage*) in vse skupaj rad začini z bizarnim humorjem. Projekciji filmov bo sledil pogovor z avtorjem.

"Kot umetnik, filmar in dokumentarist Mika Taanila zaobjame in preseže več različnih registrov sodobne umetnosti. Njegovi filmi so zgrajeni po načelih povezovanja, so-učinkovanja in sodelovanja. Med zvokom in podobo, med zadnjim krikom elektronske kulture in tehnološkimi stremljenji šestdesetih let, med dokumentarnim filmom in naprednim eksperimentom, med fikcijo in realnim Taanila prek svojih futurističnih tehnoustopij goji neobičajen in protekski pristop k obstoječim reprezentacijam modernosti in napredka."

Stéphanie Moisdon Trembley, *Manifesta 4 Short Guide*, 2002

Futuro – nov življenjski slog za jutri (Futuro – tulevaisuuden olotila/Futuro – A New Stance for Tomorrow)

"Popolno oblikovana vesoljska ladja je model za arhitekturo prihodnosti. Plastični vek trka na vrata."

Avotakka Magazine, 5/1969

"Po končanih preliminarnih testih bo plastiko mogoče uporabljati celo za gradnjo stanovanjskih poslopij. Plastične hiše so bile zaenkrat oblikovane predvsem za počitniško rabo in v prihajajočih osemdesetih letih bodo imele stotine milijonov prebivalcev vedno več prostega časa."

Profesor Rudolph Doernach na Sejmu plastičnih hiš leta 1971

"Te pisane kapsule so odgovor gradbene industrije na kondenzirano mleko – kondenzirano življenje."

Holiday Magazine, maj-junij 1970

Futuro – nov življenjski slog za jutri preobrazi zgodovino pozabljenega mejnika finskega oblikovanja v napeto zgodbo, polno mednarodne barvitosti in drame. Film sledi razvoju "čiste

matematične ideje" finskega arhitekta Mattija Suuronena v večnamensko družbeno dobro, ki jo sčasoma povozi čas. Preživeli entuziasti iz tistega obdobja, od arhitekta Suuronena do nemškega konceptualnega umetnika Charlesa Wilpa, v filmu odgovarjajo na naslednja vprašanja:

- Kakšna je povezava med Andyjem Warholom, Christom, kuvajtsko kraljevo družino in zgodovino hiše Futuro?
- Zakaj je *Playboy* v septembrski številki iz leta 1970 posvetil toliko prostora projektu Futuro?
- Kakšne načrte je imel Sputnik, vladna mladinska potovalna agencija Sovjetske zveze, s hišo Futuro?
- Kje se nahaja prva "svetovna banka" Futuro?
- Kdaj je Dedeck Mraz prinesel prvo Futuro hišo v Estonijo?

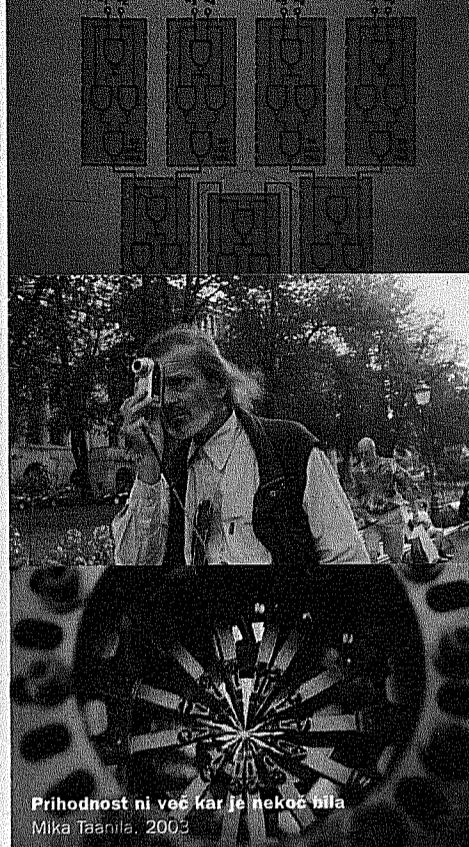
Zvočno podobno eksperimentalnega dokumentarnega filma sestavlja sintetična moog glasba poznih šestdesetih in izvirna elektronska filmska glasba, ki jo je napisala finska eksperimentalna skupina Ektroverde.

Ideja o hiši Futuro, ki si jo je zamislil finski arhitekt Matti Suuronen, je bila prvič predstavljena leta 1968. Šlo je tako za arhitekturni odraz duha tistega časa kot tudi za utopično vizijo "novega življenjskega sloga za jutrišnji dan". Po obliku hiša Futuro spominja na leteči krožnik in je kot taka v sovočju z optimističnim razpoloženjem konca šestdesetih o skorajšnjem zavzetju vesolja. Takrat so verjeli, da je človeštvo na pragu novega, vesoljskega veka, v katerem bo tehnologija reševala in uspešno rešila vse predstavljive probleme. Povpraševanje po plastičnih počitniških hišicah je bilo veliko, saj so imeli ljudje vedno več prostega časa. Hiša Futuro je bila izvirno

zasnovana kot smučarska koliba, ki jo je mogoče

hitro postaviti in še hitreje ogreti. Celo snovali so jo pod delovnim naslovom "po-smučarska koliba". Za material so izbrali vzdržljivo, lahko plastiko, ki je bila takrat še razmeroma poceni. Plastika je v šestdesetih veljala za material z neskončnim potencialom, ki naj bi morebiti izpodrinil celo beton. Veljalo je prepirčanje, da bo serijska proizvodnja znižala ceno hišic in jih napravila dostopne vsemu človeštvu. Tretja ključna tematika filma je mobilnost. Ob koncu šestdesetih se je pojavila nadvse priljubljena teorija, ki je predpostavljala vedno večjo mobilnost človeštva in posledično vedno manjši pomen stalnega doma.

Ljudje jutrišnjega dne naj bi nadzorovali svoje okolje prek nomadskega načina življenja. Hiša Futuro je predstavljala odgovor na to teorijo, saj je bilo mogoče z lahkoto premeščati z ene lokacije na drugo. V Združenih državah Amerike so se ukvarjali celo z resnimi načrti kolonizacije povojnega Vietnamia s plastičnimi hišami. Naftna kriza leta 1973 je zamajala optimistične iluzije o vsemogočnosti ekonomskega napredka in

Prihodnost ni več kar je nekoč bila

Mika Taanila, 2003

Program

četrtek 3.6. ob 18.00

Futuro – nov življenjski slog za jutri

(Futuro – A New Stance for Tomorrow/Futuro – tulevaisuuden olotila), r Mika Taanila

Fizikalni prstan (A Physical Ring/Fysikaalinen rengas), r Mika Taanila

Prihodnost ni več kar je nekoč bila (The Future Is Not What It Used To Be/Tulevaisuus ei ole entisensä), r Mika Taanila

Kurenniemi, ter odlomki njegovih nedokončanih eksperimentalnih filmov iz šestdesetih.

Prihodnost ni več kar je nekoč bila je film o avantgardnem gibjanju v glasbi in filmu v šestdesetih letih, o zmetkih sodobnega računalništva ter o odprtih vprašanjih znanosti enaindvajsetega stoletja.

"Izjemen dokumentarec. Prek portreta znanstvenika in umetnika Erkkija Kurenniemija nas film sooči z dvojnim pričevanjem: o tem, kako je tehnologija od petdesetih let dalje nepovratno preobrazila naša življenja; in o tem, kako subverzivni um genija isče kaos znotraj fino uglašenih strojev, da bi določil trenutek rojstva umetnosti."

Karlovy-Vary International Film Festival

"Erkki Kurenniemi je neutruden verižni kadilec. Z neverjetno lahkoto je iz eksperimentalnih kratkih filmov preseljal na elektronsko glasbo, nanobiologijo zamenjal z robotiko ter od računalniških igrič prešel k projektu orjaškega video dnevnika. Manjka mu edino čas, da bi se ustavil. Temu primerno noben od njegovih (umetniških?) podvigov ni zares dokončan. Erkki Kurenniemi, ki ustvarja z manično vnemo, je osvežujoča izjema v času, ko večina umetnikov teži h konsistentni karieri in lastnim, prepoznavnim slogom. Kurenniemi nikoli ni imel časa, da bi sebe spremenil v produkt. Za kaj takega se mu preprosto preveč mudri. Njegov življenjski moto je ostati na preži oziroma, kot pravi sam: 'Odprtost je način razmišljanja za prihodnost. Bolje je biti odprt, kot pa se skrivati in zadrževati informacije. Ne glede na to, kako dobra je ideja, se ne bo nikoli uresničila, če jo pred tekmaci skrivamo v kleti. Sprejetje ideje, orodja ali procedure zahteva vidnost skozi proces rojstva. Za običajno osebo odprtost pomeni večstransko. Slediti je treba vsemu – tudi rečem, ki se na prvi pogled zdijo zahtevne.' Moj zgodnjih dokumentarnih filmov so se gibali v coni somraka med znanostjo in umetnostjo. Tokrat isto črno luknjo obiščemo pod vodstvom nuklearnega fizika Kurenniemija. Sam se označuje za osebo s 'presežnim znanjem na različnih področjih znanosti. Komunikacija med specializiranimi polji znanosti je slaba. Biolog in matematik se lahko pogovarjata o isti stvari, vendar bosta govorila z različnimi jezikami. Vedeti je treba veliko, vendar se v posamezna polja ni nujno preveč poglabljati.' Moj film je nesramno subjektivna obravnava razmišljanja tega 'generalista'."

Mika Taanila

Iz različnih virov povzel Jurij Meden.

Projekt so omogočili: Gerald Weber (sixpackfilm), Kinotar, Mika Taanila.